

เอกสารประกอบการสอน
เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์

ชุด รักษ์โลกด้วยวิถีไทยถิ่นใต้

เล่ม

1

รายวิชาการงานอาชีพ 5 (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กาบหมากมากประโยชน์

จัดทำโดย

นางเกศินี รัชชะ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านท่าขนอน สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์เล่มนี้ อยู่ในชุดรักษ์โลกด้วยวิถีไทยถิ่นใต้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้จัดทำได้จัดทำเอกสารประกอบการสอนชุดนี้ขึ้นมาเนื่องจากโรงเรียนบ้านท่าขนอนตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ หลากหลายด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงมีความคิดที่จะนำทรัพยากรทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพ (งานประดิษฐ์) และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความคิด มีจินตนาการ กล้าคิด กล้าทำ เกิดองค์ความรู้ที่ยั่งยืนผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาช้านาน มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรักหวงแหนท้องถิ่นของตนเองและนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

กาบหมาก กาบมะพร้าว ลูกยางพารา ไม้ระกำ และไม้ไผ่ เป็นวัสดุท้องถิ่นซึ่งมีอยู่มากมายในท้องถิ่นภาคใต้ ส่วนประกอบของวัสดุท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำไปประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ ของประดับตกแต่งได้ ช่วยลดภาวะโลกร้อน ลดการใช้พลาสติกหรือวัสดุที่เป็นอันตรายต่อโลก ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประดิษฐ์ผลงานที่ได้มีความสวยงาม ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ

ผู้จัดทำได้ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นเอกสารประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ ชุดรักษ์โลกด้วยวิถีไทยถิ่นใต้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ขึ้นมา เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนรายวิชาการงานอาชีพและปลูกฝังให้นักเรียนรักและหวงแหนความเป็นท้องถิ่นของตนเอง ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสรรเพชญ์ สารสิทธิ์ ผู้อำนวยการสุดาวรรณ กาญจนประทุม ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน คณะครูโรงเรียนบ้านท่าขนอน ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคนที่ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและความร่วมมือในการผลิตเอกสารชุดนี้ให้มีความถูกต้อง สวยงามและสมบูรณ์แบบ

นางเกศินี รัชชะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจง.....	ก
คำแนะนำในการใช้.....	ข
แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	ค
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	1
ใบความรู้เรื่อง หมาตักน้ำ.....	2
ประโยชน์ของ หมาตักน้ำ.....	3
ส่วนประกอบของ หมาตักน้ำ.....	4
วัสดุ/อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ หมาตักน้ำ.....	5
ขั้นตอนการประดิษฐ์ หมาตักน้ำ.....	7
ใบมอบหมายงาน.....	13
การวัดผลประเมินผล.....	15
ใบงานที่ 1 “กาบหมาก” พัฒนาความคิดคล่องตัว.....	16
ใบงานที่ 2 “กาบหมาก” พัฒนาความคิดยืดหยุ่น.....	17
ใบงานที่ 3 “กาบหมาก” พัฒนาความคิดริเริ่ม.....	18
ใบงานที่ 4 “กาบหมาก” พัฒนาความคิดละเอียดลออ.....	19
บันทึกการปฏิบัติงาน.....	20
แบบทดสอบหลังเรียน.....	21
ภาคผนวก.....	
ประวัติผู้จัดทำ.....	

คำชี้แจง

1. เอกสารประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ชุดรักษ์โลกด้วยวิถีไทยถิ่นใต้ ชุดนี้มีทั้งหมด 5 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 กาบหมากมากประโยชน์

เล่มที่ 2 ไม้ระกำสร้างคุณค่า

เล่มที่ 3 ลูกลายพารารักษ์ถิ่น

เล่มที่ 4 กาบมะพร้าวภูมิปัญญา

เล่มที่ 5 ไม้ไผ่หาสนุก

2. เอกสารประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เล่มนี้เป็นเล่มที่ 1 เรื่อง กาบหมากมากประโยชน์ ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 5 (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. เอกสารประกอบการสอนเล่มนี้ ประกอบด้วย

3.1 ใบความรู้เรื่อง หมากต้กน้ำ

3.2 ใบงานที่ 1-4

3.3 แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

3.4 แนวการตอบแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

3.5 แนวการตอบใบงาน

คำแนะนำในการใช้

คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนควรแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเรื่องให้นักเรียนทราบ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาเอกสารประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย
 - 2.1 ก่อนเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้ก่อนเรียนแล้วบันทึกผลคะแนน
 - 2.2 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนในแต่ละเรื่องแล้ว ให้วัดประเมินผลและบันทึกผลคะแนน
 - 2.3 เมื่อเรียนจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้และบันทึกผลคะแนน
3. ในการออกแบบชิ้นงานประดิษฐ์ต่างๆ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน โดยยึดหลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. นักเรียนศึกษาความรู้ และขั้นตอนการปฏิบัติงานจากใบความรู้แล้วทำใบงาน
2. นักเรียนทำกิจกรรมตามใบมอบหมายงาน
3. หากนักเรียนมีข้อสงสัยจากการปฏิบัติงานให้ปรึกษาครูผู้สอน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรือข้อสงสัย
4. ถ้าผลการเรียนไม่ผ่านสามารถกลับมาศึกษาใหม่ หรือทำผลงานส่งใหม่เพื่อปรับคะแนนจนผ่านเกณฑ์การประเมิน

แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เอกสารประกอบการสอนชุดนี้ได้จัดกลวิธีการสอนตามเนื้อหาสาระและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ด้านสติปัญญา และด้านความรู้สึกหรือทัศนคติ เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หรือด้านสติปัญญา
หมายถึง ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านกลไกของสมอง 4 ด้าน

1. ความคิดคล่องตัว (Fluent Thinking)

หมายถึง ความคล่องแคล่วหรือความคล่องตัวในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถในการคิดหาคำตอบหรือแก้ปัญหาที่ชัดเจนตรงประเด็นให้ได้จำนวนมากที่สุด ความคิดคล่องตัวเน้นปริมาณความคิดยิ่งมากยิ่งดี

2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexible Thinking)

หมายถึง ความยืดหยุ่นความอ่อนตัวในความคิดและการกระทำสามารถปรับเปลี่ยนความคิด เลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

3. ความคิดริเริ่ม (Original Thinking)

หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดใหม่ๆ เกิดนวัตกรรมใหม่ หรืออาจเกิดจากความคิดเดิมที่มีอยู่แล้ว คิดปรับแต่งให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเป็น พลิกแพลงให้เป็นสิ่งใหม่ที่ไม่คาดคิด จนเกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ

4. ความคิดละเอียดลออ (Original Thinking)

หมายถึง ความคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายรายละเอียดที่ตกแต่งเป็นภาพชัดเจน ทำให้ผลงานชัดเจนเป็นรูปธรรม นำไปใช้ประโยชน์ได้

แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะที่ 2 ด้านจิตใจ

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ จิตใจหรือเจตคติ
ของนักเรียนในด้านต่างๆ 4 ด้าน

1. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)

ได้แก่ ความต้องการตอบสนองความรู้สึกรู้สึกต้องการเร่งด่วนต่อเหตุการณ์ ความ
กระหายใคร่รู้ ความสงสัย ประหลาดใจ ความรู้สึกไวต่อสิ่งที่พบเห็นแสดงออก
ด้วยการทดลองค้นคว้า ศึกษาและซักถาม กระตือรือร้นในการหาคำตอบ

2. ความพร้อมที่จะเสี่ยง (Risk-Taking)

ได้แก่ การตอบสนองความกระหายใคร่รู้ อยากรู้อยากเห็น กล้าหาญ กล้า
คาดคะเนและพอใจที่จะทดลองซัดจำกัด โดยไม่กลัวความผิดพลาดหรือล้มเหลว

3. ความพอใจที่จะทำสิ่งที่ซับซ้อน (Complexity)

ได้แก่ ความต้องการตอบสนองต่อสิ่งที่ยาก ซับซ้อน พิสดาร์ให้สำเร็จ ความยาก
และความซับซ้อนเป็นแรงกระตุ้นยั่วเยวและท้าทาย ให้อยากทำให้สำเร็จ ปัญหา
หรือสิ่งที่ยุ่งยากไม่เป็นสิ่งที่ทำให้ถดถอย ความพอใจที่จะทำสิ่งที่ซับซ้อนจึงมัก
ควบคู่กับความพยายาม อุตสาหะไม่ย่อท้อ แต่จะทุ่มเทกับงานหรือสิ่งที่สนใจจน
ประสบความสำเร็จ

4. ความคิดจินตนาการ (Imagination)

ได้แก่ การตอบสนองความต้องการที่จะคิดฝัน คิดสร้างภาพหรือผลงานให้ต่าง
จากเดิม แปลกใหม่จะนำไปสู่การประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มุ่งเน้นสร้าง
จินตนาการให้เป็นความจริง

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ-นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____

คะแนนที่ได้

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. กาบหมาก ใช้ทำประโยชน์อะไรได้บ้าง? (5 คะแนน)

2. ตีหมา หรือ หมากัดก้น้ำ ใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง? (5 คะแนน)

ใบความรู้เรื่อง

เรื่อง

หมาตักน้ำ

วิถีการดำเนินชีวิตของคนปักษ์ใต้สมัยก่อนจะมีบ่อน้ำกันทุกบ้าน บ้างก็อยู่ในบ้าน บ้างก็บริเวณข้างบ้าน การตักน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคต้องใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่าหมาหรือติหมา "หมา" หรือ "ติหมา" เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งเป็นความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่มีการปรับตัวและนำวัสดุใกล้ตัวมาประดิษฐ์ออกมาเพื่อการใช้สอย เช่น การนำ กาบของต้นหมาก (กาบหมาก) หรือใบจากมาประดิษฐ์เป็นภาชนะตักน้ำ นำมาสานต่อกัน ให้เป็นรูปเรือหรือรูปถังน้ำ ชาวบ้านใช้ตักน้ำขึ้นจากบ่อหรือวิดน้ำออกจากเรือ ต่อมามีการใช้ถังและพลาสติกเข้ามาแทนที่ ทำให้ภูมิปัญญาการทำหมาหรือติหมาเริ่มสูญหายไปจากความทรงจำของเยาวชนภาคใต้ โดยลืมไปว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สั่งสมมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ หรือการสะสมความรู้ ลองผิด ลองถูกมาหลายยุคหลายสมัย

คำว่า "หมา" หรือ "ติหมา" นี้ผู้รู้กล่าวว่าไม่ใช่คำไทยแท้แต่เป็นคำที่มาจากรากศัพท์มาจากภาษามลายูถิ่นคือคำว่า "ติมอ" หรือ "Timba" ซึ่งหมายถึงภาชนะตักน้ำ ทำหน้าที่เหมือนถังน้ำและขันน้ำ เช่น ตักน้ำจากบ่อโดยใช้ไม้ทำเป็นตะขอเกี่ยว หรือใช้เชือกผูกโยง ใช้ตักน้ำอาบ วิดน้ำในเรือ เป็นต้น วัสดุที่ทำอาจจะเป็นกาบของพืชตระกูลปาล์ม ได้แก่ กาบหลาวชะโอน กาบหมาก หรือใบของพืช เช่น ใบจาก ซึ่งเป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ในการเรียกชื่อของหมาหรือติหมาบางครั้งจึงมีชื่อของพืชที่นำมาทำต่อท้ายด้วย เช่น ถ้าทำจากใบจากก็เรียกว่า "หมาจาก" ถ้าทำจากต้อหมาก (กาบหมาก) ก็เรียกว่า "หมาต้อ" ถ้าทำจากกาบหลาวชะโอนก็เรียกว่า "หมาต้อหลาวโอน" แต่ส่วนใหญ่ชาวบ้านทางภาคใต้นิยมทำ "หมา" ในความหมายที่กว้างออกไปซึ่งหมายถึงภาชนะตักน้ำต่างๆ ไป แม้กระทั่งปัจจุบันก็เรียกภาชนะตักน้ำที่ทำด้วยสังกะสี อะลูมิเนียม หรือเหล็กว่า "หมาถัง" หรือ "หมาถัง" ที่ทำด้วยพลาสติกก็เรียกว่า "หมาพลาสติก"

ประโยชน์ของหมากตักน้ำ

1. รู้จักการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. ได้ศึกษาเรียนรู้และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นของตนเอง
4. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชิ้นงานแบบใหม่ๆ
5. สามารถนำชิ้นงานไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว
6. มีความรักในท้องถิ่นของตนเอง
7. ประหยัดค่าใช้จ่ายแก่ตนเองและครอบครัว
8. ได้เรียนรู้และทำงานอย่างเป็นขั้นตอน

ส่วนประกอบ

หมากตักน้ำ

รักษ์โลกกับ “กาบหมาก”

“กาบหมาก” เป็นพืชเศรษฐกิจที่พบมากในท้องถิ่นภาคใต้ คนใต้นิยมนำมาทำเป็นของเล่น ของใช้ ของประดับตกแต่ง ทำให้ลดการใช้พลาสติก หรือวัสดุที่เป็นอันตรายต่อโลกและสิ่งแวดล้อม ในยุคปัจจุบันมีการนำ “กาบหมาก” มาทำเป็นภาชนะใส่อาหารช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้า นอกจากลดโลกร้อน ลดขยะ และสร้างรายได้ให้อย่างงาม

วัสดุ-อุปกรณ์

(ที่มา: เกศินี รัชชะ. 20 เมษายน 2564)

กาบหมาก
(เลือกที่กาบใหม่ ผิวเนียน)

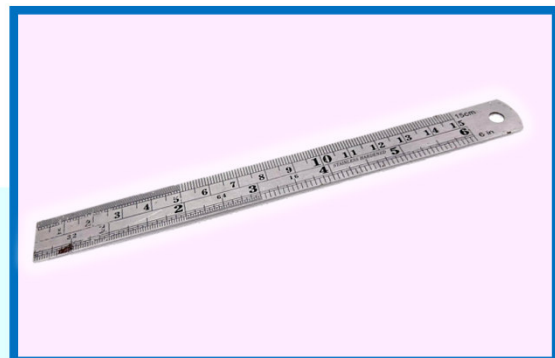

ไม้กลัด

ดินสอ

ไม้บรรทัด

วัสดุ-อุปกรณ์

กรรไกร

เหล็กแหลม

ขั้นตอนการประดิษฐ์

(ที่มา: เกศินี รัชชะ. 20 เมษายน 2564)

1

ใช้กรรไกรตัดกาบหมาก
ด้านที่แข็งออกประมาณ
2 ซม.

2

ใช้ไม้บรรทัดวัดความยาว
ของกาบหมาก
ประมาณ 50 ซม.

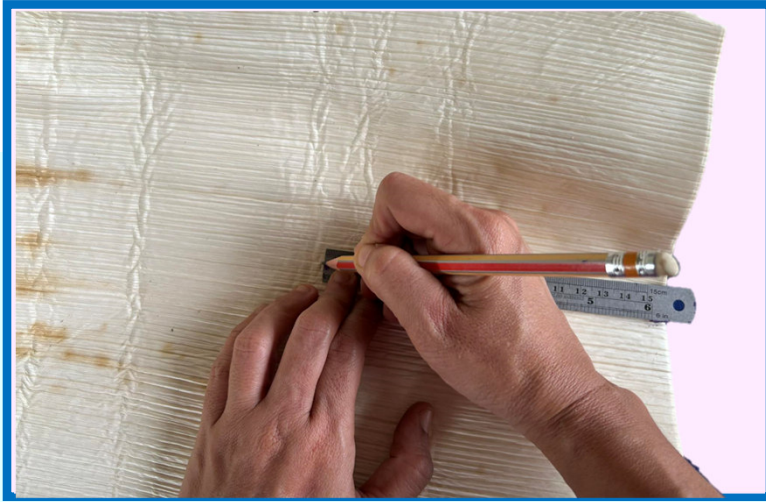
3

ใช้กรรไกรตัดกาบ
หมากตามที่ได้วัด
ความยาวเอาไว้

7

ขั้นตอนการประดิษฐ์

4

วัดความยาวจากส่วนหัว
ของกาบหมากเข้าไป
ประมาณ 10 ซม.
ใช้ดินสอทำเครื่องหมายไว้

5

วัดความยาวจาก
ส่วนท้ายของกาบหมาก
เข้าไปประมาณ 10 ซม.
ใช้ดินสอทำเครื่องหมายไว้

6

พับกาบหมากตามที่ได้
ทำเครื่องหมายไว้ทั้ง
สองส่วน

8

ขั้นตอนการประดิษฐ์

7

พับครึ่งของกาบหมาก
จากด้านใดด้านหนึ่ง

8

พับครึ่งของกาบหมาก
อีกด้านหนึ่งให้เข้ามา
ซ้อนทับกันตรงกลาง
ใช้มือกดให้แน่น

9

ใช้เหล็กแหลมเจาะนำ
ให้ทะลุ

ขั้นตอนการประดิษฐ์

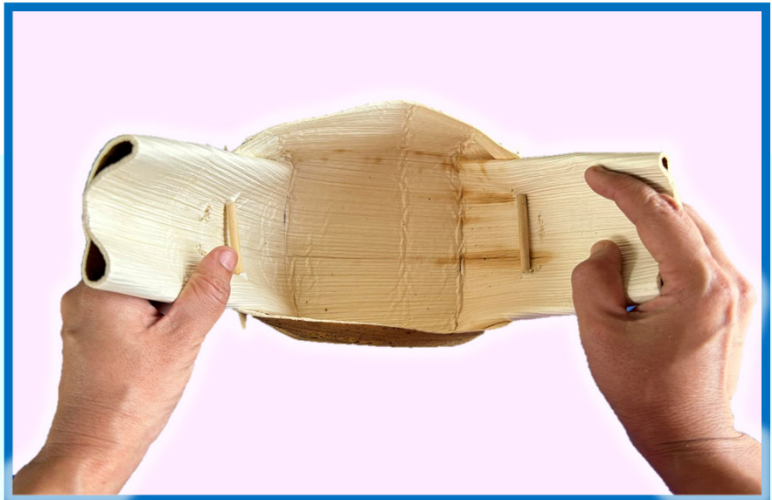
10

ใช้ไม้กลัดๆ ตามรอย
พับให้แน่น

11

ทำเหมือนกันทั้งส่วน
หัวและส่วนท้ายของ
กาบหมาก

12

นำส่วนปลายของกาบ
หมากทั้งสองด้านสอด
เข้าด้วยกันให้แน่น

ขั้นตอนการประดิษฐ์

(ที่มา: เกศินี รัชชะ. 20 เมษายน 2564)

13

ใช้มือกดส่วนที่เป็น
หูหิ้วให้แน่น

14

ใช้เหล็กแหลมเจาะนำ

15

ใช้ไม้กลัดๆ ส่วนหูหิ้ว
ให้แน่น

ขั้นตอนการประดิษฐ์

16

ตรวจสอบความแข็งแรง
ด้วยการทดสอบว่า
ไม้กัณฑ์ แน่นหรือไม่
กาบหมากมีรอยปริหรือ
ฉีกขาดหรือไม่

การเพิ่มมูลค่า

การเพิ่มมูลค่าให้กับ “หมาตักน้ำ” เราสามารถนำระบายลูกไม้สวยๆ มาติดเพื่อประยุกต์ใช้เป็นแจกันดอกไม้ หรือ ใช้ใส่ผลไม้ในงานเลี้ยงต่างๆ และยังสามารถจำหน่ายเป็นสินค้าเพื่อลดภาวะโลกร้อนได้ด้วย

ใบมอบหมายงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกประโยชน์ของกาบหมากได้ (K)
2. สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (A)
3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ชิ้นงานใหม่ๆ จากกาบหมาก (A)
4. เลือกใช้วัสดุ-อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ชิ้นงานจากกาบหมากได้เหมาะสม (P)
5. ประดิษฐ์ชิ้นงานจากกาบหมากได้สำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้ (P)
6. จัดเก็บรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ได้ถูกต้องและเหมาะสม (P)

คำชี้แจง

นักเรียนแบ่งกลุ่มตามเงื่อนไขที่ครูกำหนดในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง กลุ่มละ 5-6 คน แต่ละกลุ่มอ่านและปฏิบัติตามกิจกรรมในใบมอบหมายงาน

ข้อกำหนด

ชั่วโมงที่ 1

1. นักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กับคุณครูในเรื่องของ “กาบหมาก”
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. นักเรียนจับกลุ่มกันตามเงื่อนไขที่ครูกำหนด กลุ่มละ 5-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการของกลุ่ม
4. นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เรื่อง “กาบหมาก” เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตหรือห้องสมุด
5. ครูสาธิตการประดิษฐ์ “หมากตักน้ำ” จากกาบหมากให้นักเรียนดู
6. นักเรียนและครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “หมากตักน้ำ” ด้วยกัน

ชั่วโมงที่ 2

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง “หมากตักน้ำ”
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ใบที่ 1,2,3,4
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งงานกันในการเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ เพื่อนำมาประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์จาก “กาบหมาก” ในชั่วโมงต่อไป

ใบมอบหมายงาน

ชั่วโมงที่ 3

1. ครูตรวจสอบวัสดุ-อุปกรณ์ที่นักเรียนเตรียมมา พร้อมทั้งกำชับให้นักเรียนใช้เครื่องมืออย่างปลอดภัย จัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาดสถานที่ให้เรียบร้อยเมื่อเสร็จงาน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงานตามใบงานที่ได้ออกแบบไว้จากชั่วโมงที่แล้ว
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบบันทึกการปฏิบัติงาน เพื่อนำเสนอผลงานในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 4

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเสนอผลงานกลุ่มตามใบบันทึกการปฏิบัติงาน
2. นักเรียนและคุณครูช่วยกันเสนอแนะและเติมเต็มความรู้ร่วมกัน
3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

การวัดผลประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
1. ความรู้ความเข้าใจเรื่อง กาบหมาก	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด	- แบบฝึกหัด	ผ่านร้อยละ 60
2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	- แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์	- ใบงานที่ 1-4	ผ่านเกณฑ์ระดับดี
3. ชิ้นงานการประดิษฐ์จาก กาบหมาก	- ตรวจสอบผลงาน	- แบบประเมินผลงาน	ผ่านร้อยละ 80
4. ทักษะและกระบวนการทางการเรียน - ตั้งใจทำงาน - การให้ความร่วมมือ - ความกระตือรือร้น - ยอมรับความคิดของคนอื่น	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	- ทักษะและกระบวนการที่ใช้ในการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 6. มุ่งมั่นในการทำงาน ข้อ 7. รักความเป็นไทย ข้อ 8. มีจิตสาธารณะ	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
6. สมรรถนะสำคัญ ข้อ 3. ความสามารถด้านการแก้ปัญหา ข้อ 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	- ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ

ใบงานที่ 2

“กาบหมาก”

ความคิดยืดหยุ่น

พัฒนาการคิดขั้นที่ 2

(Flexible Thinking)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในการคัดเลือกสิ่งประดิษฐ์จากใบงานที่ 1 มาประดิษฐ์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์: ในยุคปัจจุบันเด็กๆ มักจะเล่นเกมในสมาร์ทโฟน หรือของเล่นเทคโนโลยีต่างๆ ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์จาก “กาบหมาก” ที่ช่วยให้เด็กๆ ลดการเล่นเกม มาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ พร้อมทั้งบอกประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์นั้นด้วย (สามารถตอบได้มากกว่า 1 อย่าง)

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
-------------------	-------------------

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
-------------------	-------------------

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
-------------------	-------------------

ใบงานที่ 3

“กาบหมาก”

พัฒนาการคิดขั้นที่ 3

ความคิดริเริ่ม

(Original Thinking)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จาก “กาบหมาก” โดยเลือกชิ้นงานมาจากใบงานที่ 2 มาประดิษฐ์

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

Large empty rectangular box for drawing or writing.

วาดภาพ-ระบายสี พร้อมอธิบายส่วนประกอบของสิ่งประดิษฐ์

บันทึกการปฏิบัติงาน

“กาบหมาก”

คำชี้แจง: จากการศึกษาสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามใบมอบหมายงานพบว่า (ในส่วนนี้ให้บันทึกหลังจากปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว)

ผลงานการประดิษฐ์ของกลุ่ม
(ครูปรับภาพผลงานให้นักเรียน)

สรุปความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน

จุดเด่นหรือจุดควรพัฒนาของการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

กาบหมาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcdcmaterial.com/th/material/13/other-natural-materials/info/MI00933-01>. (2564, เมษายน 14)

ประโยชน์ของต้นหมาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://medthai.com/หมาก/>. (2564, เมษายน 14)

หมา หรือติหมา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://clib.psu.ac.th/southerninfo/content/5/ff197daa>. (2564, เมษายน 14)

หมาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.tweecholbotanicgarden.com/data.php?id=178>. (2564, เมษายน 14)

หมากต้มน้ำ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.museumthailand.com/th/3331/storytelling/หมากต้มน้ำ>. (2564, เมษายน 14)

ภาคผนวก

แนว การตอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ-นามสกุล _____

เลขที่ _____

ชั้น _____

คะแนนที่ได้

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. กาบหมาก ใช้ทำประโยชน์อะไรได้บ้าง? (5 คะแนน)

1. นำมาทำของเล่น เช่น เลื่อน

2. นำมาทำของใช้ เช่น กล้อง นำมาห่อข้าว นำมาห่อผลไม้

3. นำมาทำของประดับตกแต่ง เช่น โบติดผม โคมบาย

2. ตีหมา หรือ หมาตักน้ำ ใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง? (5 คะแนน)

1. นำมาตักน้ำในบ่อ

2. นำมาใส่ของ

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน โดยยึดหลักในคำสั่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างเปิดกว้าง

แนว
การตอบ

ใบงานที่ 1

“กาบหมาก”

ชั้นที่ 1

ความคิดคล่องตัว

(Fluent Thinking)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในเด็นของการนำ “กาบหมาก” มาใช้ในงานประดิษฐ์ โดยคิดให้ได้จำนวนมากที่สุด

ชื่อสิ่งประดิษฐ์	
ถ้วย	จาน
รถ	เรือ
ดอกไม้ประดิษฐ์	ไม้โม้ประดิษฐ์
รองเท้า	ที่รองแก้ว
กระเป๋าเงิน	หนังสือ
โมเดลต่างๆ	สมุด
เครื่องบิน	ห่อขนม
ถุงขนม	ถังน้ำ
กระดาน	เคสโทรศัพท์
กระทง	เคสรีโมท
ตะกร้า	กรงนก
บ้านของเล่น	กล่อง
กรอบรูป	กระเป๋าสะพาย

ความคิดยืดหยุ่น

(Flexible Thinking)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในการคัดเลือกสิ่งประดิษฐ์จาก
ใบงานที่ 1 มาประดิษฐ์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์: ในยุคปัจจุบันเด็กๆ มักจะเล่นเกมในสมาร์ทโฟน หรือของเล่นเทคโนโลยี
ต่างๆ ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์จาก “กาบหมาก” ที่ช่วยให้เด็กๆ
ลดการเล่นเกม มาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ พร้อมทั้งบอกประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์
นั้นด้วย (สามารถคิดได้มากกว่า 1 อย่าง)

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

เรือ

ใช้เล่น เกิดความสนุกสนาน

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

เล่นของเล่น

ใช้เล่น เกิดความสนุกสนาน

ชื่อสิ่งประดิษฐ์

ประโยชน์

กล่องใส่ของ

ใช้สำหรับใส่ของ

แนว
การตอบ

ใบงานที่ 3

“กาบหมาก”

ขั้นที่ 3

ความคิดริเริ่ม (Original Thinking)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จาก “กาบหมาก” โดยเลือกชิ้นงานมาจากใบงานที่ 2 มาประดิษฐ์

ประโยชน์

ใช้เล่น เกิดความสนุกสนาน

สิ่งประดิษฐ์
เล่นของเล่น

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน โดยยึดหลักในการส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างเปิดกว้าง

วาดภาพ-ระบายสี พร้อมอธิบายส่วนประกอบของสิ่งประดิษฐ์

แนว การตอบ

แบบทดสอบหลังเรียน

ชื่อ-นามสกุล _____

เลขที่ _____

ชั้น _____

คะแนนที่ได้

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัสดุใดบ้างที่สามารถนำมาทำ “ติหมา” หรือ “หมาตักน้ำ” ได้บ้าง? (5 คะแนน)

1. กระดาษ

2. พลาสติก

3. กาบกล้วย

4. ไม้

5. ใบกล้วย

2. ในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้ “หมาตักน้ำ” ทำอะไรได้บ้าง? (5 คะแนน)

1. แจกน้ำ

2. ไว้ใส่เครื่องดื่ม

3. ไว้ใส่ดินสอ ยางลบ

4. ใส่อาหารให้สุนัข

5. ทำกระทง

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน โดยยึดหลักในการส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างเปิดกว้าง

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ	นางเกศินี รัชชะ	
วัน เดือน ปีเกิด	10 สิงหาคม พ.ศ. 2517	
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 82 หมู่ที่ 1 ตำบลท่าขนอน อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84180	
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านท่าขนอน ตำบลท่าขนอน อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84180	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2536 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2540 ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2541 ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศสำนักงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	

ชุด รักษ์โลกด้วยวิถีไทยถิ่นใต้

รายวิชาการงานอาชีพ 5 (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1 กาบหมากมากประโยชน์

จัดทำโดย

นางเกศินี รัชชะ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านท่าขนอน สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ